

EMANA JESUS

Matthew 1:18-25; 2:1-23; Luke 2:1-40

QYQHQ UKPEP-ÑKPQ 51

Eke Ikpọ Owo

IKQ IBUOT: “Ekufehe ndik; koro sese, mmada eti mbuk akwa idaresit, eke edinyenede kpukpru owo, nsòk mbufo; koro Andinyaña, emi edide Christ Qbọn amana ọnọ mbufo mfin ke obio David” (Luke 2:10, 11).

I Mme Etop Eke Angel Akasiande

- 1 Asian Zechariah, ke abaña John ọduọk-owo-mmọn: “Ndien Enye . . . anam mmọ emi ekenimde enọ Qbọn ebeñeidem ebet Enye,” Luke 1:11-20
- 2 Asian Mary: “Qfọfọn ọnọ fi ke otu iban,” Luke 1:26-38
- 3 Asian Joseph: “Afo eyenyuñ osio enye enyiñ JESUS,” Matthew 1:18-25
- 4 Asian mme ekpemerọn: “Ekufehe ndik. . . Andinyaña. . . amana ọnọ mbufo,” Luke 2:8-14

II Mme Etop Eke Mme Anditiñ Ntiñ-nnim Ikọ Ekesiande

- 1 Enye ekenyene ndidi Ọnọ-Ibet emi otode esien Judah, Genesis 49:10; Luke 3:33
- 2 Andida-itie ke Ebekpo David eyeda ubọn ke nsinsi, Isaiah 9:6, 7; Matthew 1:1
- 3 Enye ekenyene ndimana ke Bethlehem, Micah 5:2; Luke 2:1-7
- 4 Edisana eyen-añwan “eyeman eyen-eren,” Isaiah 7:14; Matthew 1:18-25
- 5 Eyewot nditọ, Jeremiah 31:15; Matthew 2:16
- 6 “Mmokot Eyen Mi ọwọrọ ke Egypt,” Matthew 2:13-15; Hosea 11:1

III Mme Ñkpọ-Ntibe

- 1 Caesar Augustus owuk ewuhọ edikpe utomo, Luke 2:1-3
- 2 Joseph ye Mary eka ke Bethlehem, Luke 2:4-6
- 3 Jesus amana ke usin-udia ufene, Luke 2:7
- 4 Mme ekpemerọn edi ke usin-udia ufene, Luke 2:8-20
- 5 Eda Jesus edi ke Itie-Ukpono Abasi, Luke 2:21-24
- 6 Simeon okut Andinyaña, Luke 2:25-35
- 7 Anna ọdiọñọ Andifak, Luke 2:36-38
- 8 Mmọ efiak enyọn ke Nazareth, Luke 2:39, 40

IV Eridi Mme Ọfiọk-Ñkpọ Owo Ye Erifehe Ñka Ke Egypt

- 1 “Sese, mme ọfiọk-ñkpọ owo eto ke edem usiaha-utin edi ke Jerusalem,” Matthew 2:1-4
- 2 Ntantafiọn ada mmọ usuñ, Matthew 2:5-10
- 3 Mme ọfiọk-ñkpọ owo etuak ibuot enọ Jesus, Matthew 2:11, 12
- 4 “Daha ke enyọn,. . . fehe, ka ke Egypt,” Matthew 2:13-15
- 5 Herod owot kpukpru nsek nditọ ke Bethlehem, Matthew 2:16-18
- 6 “Enye edikere Nazarene,” Matthew 2:19-23.

SE EKPEPDE EBAÑA

Angel, emi akayararede idemesie ke editiñ nte, “Ami ndi Gabriel, emi ndade ke iso Abasi,” ama edi etiene Zacharias ke Itie-ukpono Abasi. Nso utọ ubọn ke mme angel eke edude ke iso Abasi ekut! Ke ini emi, Gabriel ama asian emana anditiñ ntiñ-nnim ikọ Ata Edikoñ. Ke ọfiọn itiokiet ama ekebe, Abasi ama ọdọn angel Gabriel ebine Mary, man akasian abaña eridi “Eyen Andikọn-Ñkan” (Luke 1:26-38).

Angel ama ebine Joseph ke ndap ye etop emana Jesus. Ata akpanikọ kiet emi enyenede nnyin mfin, ama odu ke etop angel oro. “Enye eyenyaña ikot Esie osio ke mme idiok-ñkpọ mmọ.” Mbuk emana Jesus edi ediye mbuk, edi se idide utibe ikan uyai oro, edi koro Jesus ekedi ndibiat ubok-utom Satan ndinyuñ nsana mme ukpọn

eke ekobide nyak. Ediwak owo mfin inimke ite ke mme anditiene-Christ edu uwem eke okoñde akan idiok-ñkpọ, edi etop angel oro ikpuhokere: “Enye eyenyaña ikọt Esie osio ke mme idiok-ñkpọ mmọ” (Matthew 1:21).

Ke mme obot Judea, ke ekim okoneyo, angel Abasi ama osobo mme ekpemerọñ ñko nte mmọ ekesuk ekpemedede mme erọñ mmọ. Edi angel emi ikedighe ikpọñ, koro ke idaha oro udim mbon heaven ema ebiọñfere. Ama otim odot mmọ emi esede iso Abasi kpukpru ini edi ke isọñ ke utọ ini emi koro ke okoneyo emi Jesus, Eyen Abasi, ama amana ke Bethlehem. Kpukpru Udim Enyọñ ekedu ke akwa idara ke okoneyo oro ke ini Andinyaña amanade. Usọrọ oro ke heaven inyuñ itreke kaña, koro akwa idara odu ke iso mme angel Abasi ke ini idiok owo amanade oduk ke Obio Ubọñ Esie ndien utom Christ ayarade ke uwem ukpọñ oro. Se ke Luke 15:10 ye John 3:16.

Mme angel edi mme spirit eke esañade utom, ndinam ñkpọ nnọ nnyin, emi idade erinyaña inyene, ke ntre mmọ edi mme isuñ-utom Abasi. Edi ekot nnyin esin ke anana-utit ñkoñ-ñkoñ idaha ke ediwak usuñ, sia nnyin idide mme abuana-udeme ye Jesus Christ oto ke Iyip emi Jesus okoduokde man eda efak nnyin, ke ini Enye ekedide ke ererimbot onyuñ emekde nnyin nte mme isuñ-utom Christ. Edi ata akpan ñkpọ nnyin ndifiok mme akpanikọ emi, ndinyuñ nsaña nte odotde ikot emi ekekotde nnyin.

Israel ekedu ke ata usuhore idiok itie ke ñkpọ spirit ke ini Jesus akamanade; edi Abasi ama enyene mmọ emi Enye ekekemedede ndibuk mbuk Obio Ubọñ heaven nnọ, okposuk edi ñkpọ eketiede ntre. Mme ekpemerọñ, ke adañaemi mmọ ekekemedede erọñ mmọ, ema ekop uyom itoro emi mme angel eketorode Abasi enyuñ eworọ eka ndikut Jesus. Ke ema ekeut Enye mmọ ema efiak enyọñ, ekpono enyuñ etoro Abasi. Mmọ ema ebọ etop oro idige ke ekikere ikpọñ edi kpa ye ke esit mmọ, enyuñ edi mme andibọ emem eke Jesus ekedide ndinọ.

Mbet Caesar Augustus andikara Rome ndibọ idut ererimbot utomo ekeme nditie nte ñkpọ eke okoworode okpọñ ekikere Abasi, edi emi ekedi usuñ eke Abasi akadade ndinam ntiñ-nnim ikọ qworọ osu. Ndisuk ibuo nnọ ewuhọ andikara mmọ ama ada ete ye eka Jesus okpọñ obio mmọ ke Nazareth aka ke Bethlehem, emi Jesus akamanade. “Ndien afo Bethlehem Ephrathah, emekpri ke otu mme tọsin Judah, edi owo eyeto fi ke esit ọnọ mi, eke edidide andikara ke Israel; enye emi eriworọ esie okodude tutu ko, kpa ke eyo eset” (Micah 5:2).

Jesus Christ oyohọ Owo Iba ke Mbuot Abasi Andinyene kpukpru ñkpọ ye Edidem eke edidide emi Abasi ekemekde, amakabare edi ubuene ke ntak nnyin man nnyin ikabare idi mme enyene-ñkpọ owo oto ke ubuene Esie. Ekebot kpukpru ñkpọ eto ke Enye, enyuñ ebọ kpukpru ñkpọ enọ Enye ke enyọñ, ye ke isọñ, se enyin owo okutde ye se enyin owo mikwe, me mmọ edide ndidem, me mmọ edide mbọñ, me mmọ edide mme andikara, me mmọ edide mme ada-idaha. Se ke Nwede Mbon Colossae 1:16 ye ke 2 Nwede Corinth 8:9. Emi edi mfọn Qbọñ nnyin Jesus Christ emi anamde nnyin idi mme enyene-udeme ke mme inyene Obio-ubọñ Esie.

Ete ye eka Esie ke ererimbot ekedi ubuene, itie emana Esie ekedi usin-udia ufene, edi Enye ekedi Eyen Abasi! Ñkpọ uwa eke ibet okoyomde, ke eyakde eyen enọ Jehovah ke enye ama akamana, ekedi eyen-erọñ ke edifọp uwa ye eyen ibiom me mbomo-ñkuku ke uwa idiok-ido. Edieke eka minyeneke ukeme ke eyen-erọñ, enye ekeme ndida mbomo-ñkuku iba mme nditọ ibiom iba ndi, ke itie esie. Se ke Leviticus 12:6, 8. Mary ikadaha eyen-erọñ idi; ke ntak oro nnyin ida ifiok do ite ke enye ekedi ubuene, ikonyuñ inyeneke ukeme ndinam nte Ibet eketemedede (Luke 2:24).

“Ebiet iduñ emem ikoduhe ndidara bed nna Esie,

Isenowo ekeworọ enyuñ eduk ke unana ukpono ke ọtọ nte Eyen edidem akanade ede.”

Okposuk edi ete ye eka esie ekedide ubuene, Eyen mmọ ñko ekedide nsek, kpa ye oro, ke ini ekedade Jesus edi ke Itie-ukpono Abasi, Simeon ama emen Enye “Akama ke ubok, onyuñ ooro Abasi, ete, ke emi O, Qbọñ, Afo ke ayak owo fo ọnyọñ ke ifure, Nte Afo okodohode; koro enyin mi emekut erinyaña Fo” (Luke 2:28-30). Ekese mme owo ema ekut nte Christ akanamde mme akpa-mkpa eset, edi kpa ye oro etre ndinim Enye ke akpanikọ, edi edinen owo mbuotidem emi ama okut ke ekpri eyen nsek emi akan se ediwak mmọ efen ekeutde ke ekpri ini utom Esie ke isọñ. Simeon ama okut erinyaña Abasi ke idem Eyen-nsek emi. Ediwak owo ema edu enyuñ edodu ke emi, emi minimke ke akpanikọ. Edi kpukpru owo emi ekenimde emi enyuñ enimde ke emi “Enye ọnọ mmọ unen ndikabare ndi nditọ Abasi” (John 1:12). Jesus okodohọ Thomas ete, “Sia ama okokut Mi, omonim ke akpanikọ? Qfọfọn ọnọ mmọ emi mkekwe edi enimde ke akpanikọ” (John 20:29). Oro edi edidiọñ emi nnyin ikemedede ndibọ mfin nte mmọ oro mkekwe Jesus ke enyin ikpohidem nnyin, edi esuk enimde ke akpanikọ. Mme ekpemerọñ eketiene edu kpa ke idut oro; Simeon ye Anna ekedu ke Itie-ukpono Abasi; mme ofiok-ñkpọ owo ekedu ke Edem usiaha-utin; edi ebiet ekededi esit akpanikọ odude, edi Abasi eyenam enye osobo ye Eyen Esie Jesus.

Ke akpanikọ, mme ofiok-ñkpọ owo eketo anyan ebiet edi, ekeme ndidi mmọ eketo ebiet oyomde usuñ nte idut India. Nnyin ifiokke ofọn me mmọ ekedi mme anie, me eketo mmọñ, me ibat owo ifañ ekesaña ke udim mmọ, edi eridi mmọ ama otimede Edidem Herod ye kpukpru Jerusalem. Ekeme ndidi udim isenowo emi, akwa idaha mmọ, uyai mmọ, inyene mmọ akanam ndutime odu ke obio Jerusalem; edi ntak efen ñko ekeme ndidi

mbume emi mmọ oro ekebupde, “Enye emi akamanade nte Edidem mme Jew odu mmọn?” Edieke enye miduhe ke esit fo, mbume emi ekpenyene ndinyik fi oyom Enye. Mme ọfiọk-ńkpọ owo ema edi man etuak ibuoat enọ Enye. Mmọ emi edide ata mme ọfiọk-ńkpọ owo mfin edi mme andituak ibuoat nnọ Enye ke spirit ye ke akpanikọ.

Ediwak mbon nta-ifiọk edomo ndinam se ibañade ntanta-ọfiọn Bethlehem ańwańa, edi ifiọk ntanta-ọfiọn emi okpon akan se owo obukidem ye eke ererimbot ekpekemedede ndiyarare. Enye emi, kpa nte adaha ikań emi akadade Israel usuń ebe ke akpa-utatan, ye nte uńwana emi akayamade akan utin ufọt uwemeyo ke ini Paul okosobode ye Christ, ekedi utibe-ńkpọ; enye ńko ekedi idiọnọ ndida mme ọfiọk-ńkpọ owo usuń man ekesobo ye Christ.

MME MBUME

- 1 Yom mme ntiń-nnim ikọ itiokiet emi ekesude ke emana me ke ini uyen Christ.
- 2 Nte nnyin imenyene etop ke ńwede Abasi ndifiọk mbańa mme ibat mme ọfiọk-ńkpọ owo ifań ekedi ndiyom Jesus?
- 3 Tiń se edinam mme angel ekedide ke eridi ye ńtọnọ uwem Christ.
- 4 Ke ebiet ewe efen ke Ikọ Abasi ke etiń ńkpọ esiak enyiń Gabriel?
- 5 Neńere nim ke adiana ke adiana mme ńkpọ-ntibe eke ebańade eridi Christ.
- 6 Tiń bańa nte isań Joseph, Mary ye Jesus ekedide.
- 7 Siak ufań-ńwede eke ayarade ntak anade nte anditiene-Christ odu uwem eke okońde akan idiọk-ńkpọ.
- 8 Ikafań ke Abasi eketeme Joseph ke ndap ke abańa se anade nte enye anam?
- 9 Owo ifań iketiń ikọ nte spirit Abasi akadade mmọ usuń tọnọde ke ini angel Gabriel okosobode ye Zacharias tutu osim edifehe mmọ ńka ke Egypt?
- 10 Ewe esien Israel ke mmọ emi eketo: Elizabeth? Zacharias? Mary? Joseph?